

Accenten & Tendensen

Ontwikkelingen op het gebied van integratie, discriminatie, vrouw/man-emancipatie en lhbt-emancipatie in Rotterdam

Augustus 2018

In Accenten & Tendensen bespreken we de belangrijkste ontwikkelingen op het gebied van integratie, discriminatie, vrouw/man-emancipatie en lhbt-emancipatie in Rotterdam. We laten in vogelvlucht een aantal gebeurtenissen en politieke discussies uit de periode maart tot augustus 2018 passeren die kenmerkend zijn voor de ontwikkelingen in Rotterdam.

Accenten & Tendensen is een uitgave van IDEM Rotterdam en verschijnt halfjaarlijks. Dit is de vierde editie van deze publicatierreeks.

In deze editie worden de volgende onderwerpen besproken:

- Verkiezingen en collegeakkoord
- Discriminatie
- Lhbt-emancipatie
- Vrouw/man-emancipatie
- Integratie
- Vooruitblik

Verkiezingen en collegeakkoord

Verkiezingsuitslagen

In de vorige Accenten & Tendensen blikten we vooruit op de verkiezingen. Inmiddels liggen de verkiezingen alweer een tijd achter ons en zijn er veel berichten in de media verschenen over de uitslagen en het verloop van de onderhandelingen over samenwerking. Hieronder dan ook slechts kort een beschrijving van de opvallendheden van de uitslagen.

Leefbaar Rotterdam wint de verkiezingen van 21 maart, maar verliest ten opzichte van de vorige verkiezingen drie zetels. Wel heeft Leefbaar Rotterdam een grote voorsprong op zijn naaste concurrenten VVD, PvdA, D66 en GroenLinks. Deze partijen halen allemaal vijf zetels. Nieuwkomer DENK haalt vier zetels.

SP, CDA en NIDA staan op twee zetels. ChristenUnie-SGP, 50PLUS en de Partij voor de Dieren staan op één zetel. Nieuwkomer PVV stond in eerste instantie op twee zetels, maar na hertelling komt de partij uit op slechts één zetel.

De VVD wint fors en wordt de tweede partij van de stad. Na de vorige verkiezingen zat deze partij met drie zetels in de raad.

De SP is de grote verliezer in Rotterdam. Deels omdat de campagne in Rotterdam vooral over integratie en islam ging. "Onze thema's als armoedebestrijding en betaalbare woningen kwamen nauwelijks aan bod", geeft SP-lijsttrekker Leo de Kleijn aan in een artikel van [RTV Rijnmond](#).

Samenwerkende partijen

Het formeren van een college bleek een lastige klus. Dit kwam onder andere door de versnipperde uitslagen en doordat D66 samenwerking met Leefbaar Rotterdam uitsloot. De onderhandelingen duurden dan ook zo'n tweeënhalve maand, totdat VVD, GroenLinks, D66, PvdA, CDA en CU-SGP besloten samen te gaan werken in een nieuw college. De partij met de meeste zetels, Leefbaar Rotterdam, staat hierdoor deze collegeperiode buitenspel. Eind juni presenteerden de samenwerkende partijen hun collegeakkoord met de titel 'Nieuwe energie voor Rotterdam'.

IDEM thema's in collegeakkoord

De IDEM-thema's krijgen de meeste aandacht in het vierde hoofdstuk van het coalitieakkoord, getiteld 'Iedereen doet mee. Eerlijke kansen en vrijheid, taal, werk, emancipatie en integratie'. Het nieuwe college streeft ernaar dat in Rotterdam afkomst, huidskleur, seksualiteit of levensovertuiging er niet toe doen voor de kansen die iemand heeft in het leven.

Het college schrijft in het coalitieakkoord dat er samen met organisaties in de stad een nieuwe emancipatieagenda wordt ontwikkeld. De IDEM-thema's komen in deze agenda terug met de onderwerpen anti-discriminatie, lhbti-en vrouwenemancipatie en diversiteit. In het coalitieakkoord wordt aan een aantal thema's al concrete aandacht besteed. Deze zijn te vinden in het overzicht [Wat kunnen we van het nieuwe Rotterdamse College verwachten?](#)

Portefeuillehouders

De wethouder die verantwoordelijk is voor de portefeuille Integratie en Samenleving is Bert Wijbenga (VVD). Onderwijs is belegd bij Said Kasmi (D66) en Jeugd/Jeugdhulp en Taal bij Judith Bokhove (GroenLinks). Richard Moti (PvdA) is verantwoordelijk voor Werk en Inkomen en Michiel Grauss (CU-SGP) voor Armoede- en Schuldenbestrijding.

Discriminatie

Registratie discriminatie-incidenten

In mei 2018 is de '[Monitor Discriminatie 2017, politie-eenheid Rotterdam](#)' verschenen. Dit rapport geeft een overzicht van alle discriminatie-incidenten die in 2017 binnen de politie-eenheid Rotterdam zijn geregistreerd door de politie, de lokale antidiscriminatievoorzieningen en het College voor de Rechten van de Mens. De cijfers worden per gemeente gepresenteerd.

Het aantal meldingen bij de adv's en politie-registraties voor de gehele politie-eenheid zijn in 2017 licht gedaald ten opzichte van 2016. Ook in Rotterdam is deze daling te zien. In de gemeente Rotterdam registreert de politie 225 discriminatie-incidenten in 2017. In 2016 waren dat er 246.

Antidiscriminatievoorziening RADAR registreerde in 2017 276 meldingen of klachten over discriminatie in Rotterdam. In 2016 waren dat er 353. Rotterdam is de

politie-eenheid met veruit de meeste registraties. Opvallend is dat veel van deze registraties betrekking hebben op discriminatie-incidenten die zijn gericht tegen werknemers met een publieke taak, met name politieagenten. Daarbij gaat het vaak om discriminatie vanwege een donkere huidskleur.

Van alle geregistreerde discriminatie-incidenten in 2017 bij de politie hebben er op de eerste plaats 110 betrekking op herkomst (nationale of etnische afkomst) of huidskleur. Ook bij RADAR betreffen de meeste meldingen de discriminatiegrond herkomst of huidskleur, namelijk 119. Op de tweede plaats hebben 66 geregistreerde discriminatie-incidenten bij de politie in 2017 betrekking op de grond seksuele gerichtheid. Bij RADAR hebben op de tweede plaats de meldingen betrekking op de gronden handicap (29), geslacht (29) en politieke gezindheid (28).

Het aantal meldingen op grond van handicap/chronische ziekte is flink toegenomen. Dit heeft mogelijk te maken met het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap, dat sinds 14 juli 2016 van kracht is, en de uitbreiding van de Wet gelijke behandeling.

Analyse geregistreerde incidenten op grond van seksuele gerichtheid

Antidiscriminatiebureau RADAR heeft een [analyse](#) gemaakt van de geregistreerde incidenten op grond van seksuele gerichtheid in de gemeente Rotterdam in 2016. Meer dan de helft van de specifiek op lhbti-personen gerichte incidenten vond plaats in de directe woonomgeving, wat een grote impact heeft op slachtoffers. Dit is in lijn met de bevindingen uit eerder casuïstiek-onderzoek. De aanleiding voor de conflicten in de directe woonomgeving verschilde. In een deel van de gevallen lijkt de seksuele gerichtheid of genderidentiteit van het slachtoffer de directe

aanleiding voor het conflict met burens, groepen buurtgenoten of groepen jongeren. Voor de ouders lijkt discriminatie het primaire motief om lhbtj-personen lastig te vallen. In andere gevallen lopen een burensconflict over bijvoorbeeld geluidsoverlast en lhbtj- vijandigheid door elkaar.

Nieuwe discriminatie meld app

Op 21 maart, de Internationale Dag tegen Racisme en Discriminatie, is de app Meld Discriminatie Nu gelanceerd. Omdat deze dag ook de gemeenteraadsverkiezingen plaatsvonden is een oproep gedaan aan alle zittende raadsleden in Nederland om de app te downloaden en te delen met hun netwerk.

Met de app Meld discriminatie NU kunnen slachtoffers van discriminatie eenvoudig en snel een melding doen van discriminatie bij een antidiscriminatievoorziening in de buurt. Meld Discriminatie NU is gratis beschikbaar in de App Store en Google Play. Of ga naar www.melddiscriminatie.nu

Discriminatie op de woningmarkt

Eind maart verscheen een [artikel](#) in de Groene Amsterdammer over een onderzoek naar discriminerende praktijken op de Amsterdamse woningmarkt (vrije sector). Het onderzoek laat zien dat Nederlanders met een 'buitenlandse' naam minder positieve reacties krijgen bij het reageren op een woning dan iemand met een Nederlandse naam. In het hele land kreeg het onderzoek aandacht. Ook in Rotterdam leeft het onderwerp en kwam de gemeente met plannen om middels mystery guests te controleren of verhuurmakelaars discrimineren, [meldde RTV Rijnmond](#). Het onderwerp discriminatie op de woningmarkt wordt expliciet genoemd in het [coalitieakkoord](#). De gemeente wil het probleem in kaart brengen en aanpakken.

Discriminatie in uitzendbranche

De uitzending van consumentenprogramma Radar was voor de gemeente Rotterdam aanleiding om een aanpak op te stellen tegen discriminatie op afkomst door uitzendbureaus, zo meldde [RTV Rijnmond](#). Wethouder Simons lichtte tijdens een raadsvergadering toe dat er een meldplicht komt voor uitzendbureaus om bedrijven die discriminerende eisen stellen aan te pakken. Ook worden er mystery-shoppers ingezet.

Artikel-12 procedure om PVV campagnespot

Antidiscriminatiebureau RADAR en islamitische koepelorganisaties - Contactorgaan Moslims en Overheid (CMO), Samenwerkende Moskeeën Brabant en Zeeland (SMBZ), Samenwerkingsverband Islamitische Organisaties Regio Haaglanden (SIORH) en Stichting Platform Islamitische Organisaties Rijnmond (SPIOR) - willen dat de PVV en de PVV-leider Geert Wilders alsnog wordt vervolgd voor de 'haatzaaiende campagnespot' die op 15 maart werd uitgezonden in de Zendtijd van Politieke Partijen. De belangenorganisaties vinden het van groot belang dat een einde wordt gemaakt aan de anti-islam en anti-moslim campagne van de PVV, omdat deze de verhoudingen in de samenleving ontwircht, zo schrijft RADAR in een persbericht. Begin mei deden deze partijen aangifte tegen Wilders vanwege de campagnespot. Justitie oordeelde toen dat in de spot wordt gedoeld op de islam als religie en niet op moslims als groep. Daarom zou er geen sprake zijn van groepsbelediging.

Begin juli startten de verschillende partijen een zogenoemde artikel 12-procedure. Hiermee kan een zaak waarbij het Openbaar Ministerie eerder niet tot vervolging overging, aan een gerechtshof worden voorgeleid. Deze laatste bepaalt dan of de zaak alsnog door een rechter moet worden behandeld.

Leefbaar Rotterdam reageerde woedend en stelde dat RADAR zich gedraagt als een 'extreemlinkse actiegroep', zo [schreef het AD](#). Leefbaar riep het college op per direct de subsidie van een half miljoen euro aan de 'vervolgingsfetisjist' van RADAR stop te zetten.

Pegida demonstratie tijdens ramadan

In mei kondigde anti-islam beweging Pegida aan om tijdens de ramadan en het avondgebed in vijf verschillende plaatsen in Nederland varkens te roosteren als protest tegen de 'islamisering van Nederland'. Varkens zijn voor moslims onreine dieren. Ook in Rotterdam werd er een demonstratie aangekondigd, bij de Laleli Moskee in Charlois. De Rotterdamse fractie van DENK riep de burgemeester op om de demonstratie te verbieden. Volgens DENK zet de demonstratie aan tot haat en worden de grondwettelijke kaders overschreden, zo [berichtte RTV Rijnmond](#). Andere partijen boden geen steun aan de oproep van DENK en de demonstratie werd toegestaan door burgemeester Aboutaleb. Hij verwees hierbij naar het recht op demonstratie.

Ook op internationaal niveau was er [aandacht](#) voor de demonstratie. De Turkse minister voor Europese Zaken reageerde 'teleurgesteld' op het besluit om de demonstratie door te laten gaan. De Turkse minister riep moslims op om bloemen te leggen rond het gebedshuis. Ook werd Aboutaleb aangesproken op zijn eigen islamitische achtergrond.

Vlak voordat de demonstratie op 7 juni zou beginnen, maakte de bus met Pegidabetogers rechtsomkeer en werd de demonstratie afgeblazen. Pegida verklaarde in eerste instantie dat de politie had aangegeven de veiligheid van de demonstranten niet te kunnen waarborgen, aangezien er een tegendemonstratie gaande was waar honderden mensen zich voor hadden

verzameld bij de moskee. Echter, volgens een politiewoordvoerder is dat nooit gezegd en is het de eigen keuze van Pegida geweest om de demonstratie af te gelasten, aldus [RTV Rijnmond](#). Het afblazen van de Pegida-demonstratie werd massaal op straat gevierd en gezien als overwinning. Aboutaleb betreurde het dat de demonstratie niet doorging, [gaf hij aan](#) tijdens een burenfitar. Volgens hem is de vrijheid van demonstratie een belangrijk gemeengoed, "hoe giftig de boodschap ook is."

Aboutaleb ging ook in op uitingen van de Turkse minister en de lange arm van Turkije op Nederlands bestuur. Het bestuur van de Laleli Moskee gaf achteraf in een [interview](#) aan geschrokken te zijn van het aantal tegendemonstranten dat was gekomen. Slechts twintig man van de moskee waren ingezet om de orde te bewaren, die hadden niets kunnen doen als het uit de hand was gelopen. Pegida gaf hierna aan een nieuwe demonstratie te overwegen, maar hier werd geen vervolg aan gegeven.

Herdenking slavernijverleden en excuses

Op 1 juli wordt in Nederland het slavernijverleden herdacht, ook wel de jaarlijkse Keti Koti viering. Keti Koti betekent 'Keten Gebroken'. In Rotterdam vond het [Keti Koti festival](#) plaats in wijkpark het Oude Westen. De lokale omroep OPEN Rotterdam [maakte vijf portretten van Rotterdammers](#) over hun beleving van Keti Koti.

Tijdens de jaarlijkse herdenkingsdienst op 30 juni sprak burgemeester Aboutaleb Rotterdam toe en riep hij het kabinet op om een stap verder te gaan in het tonen van berouw over de slavernijgeschiedenis van Nederland en verontschuldigen aan te bieden. De Rotterdamse burgervader vroeg om dit gebaar "voor het leed dat tienduizenden is berokkend. Om definitief een punt te zetten

achter deze donkere bladzij uit de geschiedenis.” Het kabinet gaat niet in op de oproep en blijft bij de woorden van “diepe spijt en berouw”, berichtte [RTV Rijnmond](#).

VN-verdrag handicap

Sinds juli 2016 is het VN-verdrag inzake de rechten van mensen met een handicap of beperking van kracht. Op grond van dit verdrag zijn gemeentes verplicht een plan op te stellen om de gemeente toegankelijker te maken voor mensen met een beperking. In Rotterdam werkte de gemeente samen met de Brede Raad aan het opstellen van een plan of inclusieagenda.

Begin 2018 publiceerde de Brede Raad 010 twee uitgaves die een eerste aanzet vormen tot deze inclusieagenda. Ten eerste het magazine ‘[Op weg naar een onbeperkt Rotterdam](#)’, waarin Rotterdammers met een beperking hun ervaringen delen. Ook geven zij aan wat, volgens hen, de prioriteiten voor de Rotterdamse inclusieagenda zijn. De tweede uitgave van de Brede Raad 010 is een [verhalenbundel](#) waarin mensen met een beperking over hun ervaringen vertellen. Beide uitgaven worden gebruikt bij het opstellen van de gemeentelijke inclusieagenda.

Op 15 Juni 2017 kwamen 40 Rotterdammers met een beperking bij elkaar in het ‘Timmerhuis’ voor een [werkconferentie](#). Hierin werd besproken waar in Rotterdam de prioriteiten liggen om meer inclusief te worden voor mensen met een beperking. Na de zomer presenteert de Brede Raad 010 de prioriteiten uit de werkconferentie, deze vormen de basis voor verdere gesprekken binnen de gemeente om gezamenlijk te komen tot een lokale inclusie agenda.

Video racistische fietser gaat viraal

Eind juli ging een filmpje viraal op sociale media van een Rotterdamse vrouw die een fietser confronteert met zijn racistische

uitspraken. De video werd in 12 uur tijd, bijna 200 duizend keer bekeken, zo [meldde RTV Rijnmond](#).

Lhbt-emancipatie

Roze stembusakkoord en collegeakkoord

Het nieuwe college van Rotterdam gaat nadrukkelijk aandacht besteden aan lhbt-emancipatie. Het college heeft de ambitie dat in 2022 de lhbt(+)-acceptatie in de stad aantoonbaar is verbeterd. Hiertoe wordt een plan opgesteld, waarvoor het Roze Stembusakkoord de basis is. Maatregelen zullen onder andere gericht zijn op meer veiligheid, voorlichting en zichtbaarheid van lhbt(+)'ers. Het nieuwe beleid moet nog ontwikkeld worden.

Nieuwe Namen: verhalen over transgenderouderen

Op 24 mei presenteerde Eveline van de Putte haar boek *Nieuwe Namen* tijdens een symposium over transgenderouderen, dat was georganiseerd door IDEM Rotterdam en antidiscriminatiebureau RADAR. Het boek bevat levensverhalen van transgenderouderen uit het hele land, die door Eveline zijn opgetekend. Tijdens het symposium wisselden professionals, transgenderouderen en andere belangstellenden kennis uit over de positie van transgenderpersonen en -ouderen in het bijzonder. Het verslag is te lezen op de [website van IDEM](#). Het boek van Eveline van de Putte is onder andere verkrijgbaar via de [website](#) van Uitgeverij De Brouwerij Brainbooks.

Roze Sociale Kaart Rotterdam

Op 17 mei, de Internationale Dag tegen Homofobie, Bifobie en Transfobie (IDAHOT), is de Roze Sociale Kaart Rotterdam gelanceerd. Dit gebeurde tijdens een bijeenkomst in Kantine Walhalla. De Roze Sociale Kaart Rotterdam is een [handige website](#) die lhbt-personen de weg wijst naar plekken in de stad

waar ze elkaar kunnen ontmoeten en naar organisaties die gespecialiseerde hulp, ondersteuning en deskundigheid bieden. Voor veel lhbtï-personen is het namelijk niet altijd duidelijk waar zij heen kunnen, waardoor ze soms moeilijk de juiste hulpverleners vinden voor hun vragen. Alle organisaties in de stad die zich (mede) richten op lhbtï'ers hebben een plek op de Roze Sociale Kaart Rotterdam: van sportclub Ketelbinkie, Roze in Blauw, COC Rotterdam tot The Hang-Out 010. Waar bepaalde relevante vormen van dienstverlening ontbreken in Rotterdam is gezocht naar organisaties buiten de stad om het aanbod zo compleet mogelijk te maken. De kaart zal blijvend worden bijgewerkt en verfijnd.

Vrouw/man-emancipatie

Lespakket over eerwraak en huwelijksdwang

In juni verscheen een [bericht](#) in het Algemeen Dagblad over de effectiviteit van het lespakket VrijHeden, dat huwelijksdwang, eerge relateerd geweld, achterlating in het buitenland en meisjesbesnijdenis bespreekbaar maakt. Uit cijfers van Veilig Thuis Rotterdam-Rijnmond blijkt dat deze problemen nog altijd spelen.

Het lespakket, dat door de gemeente Rotterdam is ontwikkeld, omvat begeleiding voor docenten, toneelstukken voor leerlingen en nazorg. Het is afgelopen schooljaar bij twintig Rotterdamse onderwijsinstellingen ingezet. Het lespakket maakt onderdeel uit van een breed programma van de gemeente om schadelijke traditionele praktijken tegen te gaan en wordt op nationaal niveau gezien als een goede methodiek. Ook Amsterdam, Den Haag en Utrecht hebben interesse in de aanpak.

Rotterdam verdeeld over gedeeltelijk boerkaverbod

Medio juni stemde de Eerste Kamer in met een verbod op gezichtsbedekkende kleding in publieke ruimtes, zoals het onderwijs, het openbaar vervoer en overheidsgebouwen. In Rotterdam werd er verdeeld gereageerd op dit aanstaande verbod, berichtte [RTV Rijnmond](#). Stichting Platform Islamitische Organisaties Rijnmond (SPIOR) ziet het als symboolpolitie terwijl de PVV-fractie in de gemeenteraad het verbod toejuicht.

Onderzoek slachtoffers van partnergeweld

Veel mensen die aankloppen bij Stichting Arosa hebben veel meer nodig dan eerste opvang en begeleiding naar zelfstandig wonen. Dat berichtte [RTV Rijnmond](#), naar aanleiding van het rapport [Slachtoffers van partnergeweld: van veerkrachtig tot complex](#), dat in april werd gepubliceerd door de Erasmus Universiteit.

Het onderzoek toont aan dat 28 procent van de 284 vrouwen die tussen 2011 en 2016 binnenkwamen bij Arosa, ook psychische problemen hebben. Daarnaast zijn ze vaak ook als kind slachtoffer geweest van mishandeling. Kinderen die mishandeling ervaren lopen later een groter risico om slachtoffer te worden van huiselijk geweld. De onderzoekers geven dan ook aan dat het belangrijk is dat de opgevangen vrouwen geholpen worden met het verwerken van hun trauma's en dat er psychologische zorg wordt geboden aan de kinderen in de opvang. Alleen op deze manier kan de cyclus van geweld die generaties doorkruist doorbroken worden. Stichting Arosa kijkt samen met de gemeente of er meer hulp geboden kan worden aan deze groep vrouwen.

Straatintimidatie

Per 1 januari 2018 is straatintimidatie strafbaar. Tot 1 april kregen daders een

waarschuwing, na deze datum kunnen mannen die op heterdaad betrapt worden op het intimideren van vrouwen een boete krijgen van 190 euro. Het [Algemeen Dagblad](#) schreef op 19 juli dat deze boete nog niet zo simpel te geven is: “Voor zowel het OM als de Rotterdamse boa’s is het nog zoeken naar hoe zij met overtreders van 'pikpraat', zoals straatintimidatie door de gemeente wordt genoemd, moeten omgaan”. In de afgelopen maanden zijn vier mannen betrapt op het lastigvallen van vrouwen. De processen verbaal die toen zijn opgesteld door de buitengewoon opsporingsambtenaren (boa’s) zijn afgekeurd door het Openbaar Ministerie omdat deze processen verbaal “niet goed genoeg geregistreerd waren.” Deze processen-verbaal worden aangepast en opnieuw ingestuurd. Ook de politie stelde een proces-verbaal op, dit dossier ligt voor beoordeling momenteel bij het Openbaar Ministerie, schreef het Algemeen Dagblad.

Verkrachting student en stille tocht

Eind juli werden veel mensen geschokt door het [bericht](#) over een gewelddadige verkrachting van een internationale student in de wijk De Esch. Een aantal weken later volgde er een stille tocht voor de student, waarin honderden mensen meelopen. Een van de initiatiefnemers legde aan de [NOS](#) uit dat de mars een protest is tegen seksuele mishandeling in het algemeen: van intimidatie op straat of in het uitgaansleven tot aanranding en verkrachting.

Integratie

Evaluatie wet inburgering

Sinds 2013 is de huidige wet Inburgering van kracht. Vanaf de invoering van deze wet ligt de verantwoordelijkheid voor de inburgering bij de inburgeringsplichtige zelf. In een onlangs verschenen [evaluatie rapport](#) wordt geconcludeerd dat het huidige inburgeringsstelsel diverse tekortkomingen

heeft die een effectieve inburgering in de weg staan. Naar aanleiding van de evaluatie en op basis van het regeerakkoord, stelde de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid [een aanpassing van het stelsel](#) voor. De belangrijkste aanpassingen zijn dat nieuwkomers sneller aan het werk geholpen worden en ondertussen de taal leren; gemeenten voor inburgeraars een individueel inburgeringsplan maken en het leenstelsel wordt afgeschaft waar nieuwkomers nu nog hun inburgeringscursus van moeten betalen.

Essalam-moskee

In april raakte de Essalam-moskee in Fijenoord in opspraak naar aanleiding van een bericht van [Nieuwsuur](#) en het [NRC](#) over ‘geheime’ lijsten van door het buitenland gefinancierde islamitische organisaties in Nederland. Ook de Essalam-moskee ontving voor de bouw van de moskee een schenking uit het Arabische schiereiland, van de Al Maktoum Foundation. Al was dit gegeven al langer algemeen bekend en was dit geen geheim.

Het Algemeen Dagblad schreef begin mei [een artikel](#) over de invloed die buitenlandse financiers kunnen hebben op een moskee. Met betrekking tot de Essalam-moskee wordt bijvoorbeeld geschreven dat de nieuwe adjunct-directeur, die aangesteld is door de Al Maktoum foundation, bepaalde wat er in de moskee gebeurde, zoals het gebruik van de moskee voor een dansvoorstelling en bijeenkomsten voor strenggelovige jongeren. Veel reguliere bezoekers van de moskee hadden hier moeite mee en pikten de invloed niet langer. Zij startten een juridische strijd tegen Al Maktoum. De rechter oordeelde eind vorig jaar dat de buitenlandse bestuursleden niet rechtmatig op deze positie zaten, omdat in de statuten van de moskee staat beschreven dat hiervoor alleen Rotterdammers in aanmerking komen, zo

berichtte de [NOS](#). Als reactie hierop stopte Al Maktoum de financiering en werden alle medewerkers van de moskee ontslagen. Sinds die tijd zit de moskee officieel zonder bestuur. Het conflict leidde in ieder geval tot huivering ten aanzien van buitenlandse financiers, zo geeft Brahim Bourzik, bestuurslid van het Landelijk Beraad Marokkanen en hoofdredacteur van de Moslimkrant, in het artikel van het [Algemeen Dagblad](#) aan.

Volgend op de commotie rondom de moskee, schreef minister Koolmees van Sociale Zaken en Werkgelegenheid eind mei in [een brief](#) aan de Tweede Kamer, dat het conflict in de Essalam-moskee niets te maken had met buitenlandse inmenging. Het ging om een interne aangelegenheid. Dit stelde hij op basis van gesprekken met de gemeente. Wel kan in het algemeen worden gezegd dat een grote financiële afhankelijkheid kwetsbaarheid met zich meebrengt. De afhankelijkheid kan het moeilijk maken om inhoudelijke beïnvloeding tegen te houden.

Huisbezoeken aan ouderen

Drie jaar geleden is Rotterdam begonnen met een aanpak tegen eenzaamheid onder ouderen. De aanpak bestond uit een publiekscampagne en huisbezoeken aan 75+'ers. Eind mei berichtte het [Algemeen Dagblad](#) op basis van een rapport van de afdeling Onderzoek van de gemeente Rotterdam (OBI), dat er geen bewijs is voor de werkzaamheid van de huisbezoeken. Ondanks dat het percentage ouderen dat zich eenzaam voelt is gedaald van 71% naar 66%, stellen de onderzoekers dat zij niet kunnen aantonen dat de aanpak werkt. De eenzaamheid daalt overal, onafhankelijk van wanneer er actie is genomen. Het sociale isolement, waarbij een oudere niemand heeft om op terug te vallen, bleef gelijk.

Turkse Rotterdammers vieren overwinning Erdogan

Eind juni werd de Turkse president Erdogan herkozen als president van Turkije. Van de in Nederland woonachtige Turkse stemgerechtigden koos 72,7 procent voor de Turkse president. De belangrijkste rivaal van Erdogan, sociaaldemocraat Muharrem Ince, behaalde 18,2 procent van de stemmen uit Nederland. Nadat de uitslag bekend werd, vierden veel Turkse Rotterdammers feest. Met name in het centrum waren er veel jongeren die de verkiezingswinst wilden vieren, zo berichtte het [Algemeen Dagblad](#).

Avicenna College

De Onderwijsinspectie is tevreden over het islamitische Avicenna College, een voortzetting van de in opspraak geraakte school Ibn Ghaldoun. Dat berichtte [Trouw](#) medio mei op basis van een rapport van de Onderwijsinspectie. In een eerder [artikel](#) in Trouw werd al aandacht besteed aan de enige islamitische middelbare school van Nederland.

Arbeidsmigranten in studentencomplex

Eind maart zijn een aantal Poolse arbeidsmigranten uit een studentencomplex op de Aristotelesstraat in Rotterdam-Lombardijen uit hun woning gezet, na verschillende klachten over hen door studenten. Zo zou een aantal Polen een studente hebben aangerand, meldde [RTV Rijnmond](#). Op 12 april volgde er op verzoek van Leefbaar Rotterdam een [debat](#) over de kwestie.

Onderzoek activiteiten Club Feyenoord

Studenten van de Erasmus Universiteit gaan aankomende vier jaar wetenschappelijk onderzoek doen naar het effect van maatschappelijke projecten van Club Feyenoord op de samenleving, zo berichtte het [Algemeen Dagblad](#) medio maart. De club doet allerlei maatschappelijke projecten. Zo houdt de club wijktrainingen

voor basisschoolleerlingen, wordt er samengewerkt met het UWV en is er een vriendschapsband met het Sophia Kinderziekenhuis. Van al deze projecten gaan per academisch jaar vijf masterstudenten (van de opleiding pedagogiek, psychologie, bestuurskunde en communicatiewetenschappen) een onderzoek doen tijdens hun stage. De onderzoeken zijn gericht op het meten van de impact van de projecten, zodat de club deze activiteiten kan verbeteren.

Uitbreiding Rotterdamwet

Medio maart heeft minister Kajsa Ollongren van Binnenlandse Zaken [toestemming](#) gegeven aan Rotterdam om de Rotterdamwet uit te breiden. Ook mag de gemeente in de toekomst politiegegevens gebruiken om huurders te screenen. Door het toetsen wil de gemeente huurders van 16 jaar en ouder kunnen weigeren die voor overlast hebben gezorgd of crimineel gedrag hebben laten zien. De Rotterdamwet geldt in 98 straten en het gaat om zo'n 20.000 woningen waarvan de huurders gecontroleerd worden. Dit berichtte [RTV Rijnmond](#).

Als voorwaarde stelde Ollongren dat er genoeg huizen overblijven voor mensen die in de aangewezen straten worden geweigerd. Hierop zal de Provincie Zuid-Holland toezicht houden en volgen er gesprekken om te zoeken naar opvang in de regio.

Jaarverslag ombudsman

Begin april heeft de Rotterdamse Ombudsvrouw het [jaarverslag](#) over 2017 uitgebracht. Zowel [RTV Rijnmond](#) als [Binnenlands Bestuur](#) berichtten hierover. De Ombudsvrouw heeft met name kritiek op de communicatie van de gemeente Rotterdam. In het jaarverslag worden diverse voorbeelden genoemd van mensen die geld of hulp misliepen door slechte communicatie van de gemeente. Er wordt verwacht dat inwoners zelfredzaam zijn, maar deze zelfredzaamheid

kent grenzen. Met name kwetsbare mensen worden de dupe van gebrekkige informatievoorziening. Een voorbeeld dat RTV Rijnmond in zijn artikel aanhaalt is de Tegemoetkoming Meerkosten Zorg. Ombudsvrouw Zwaneveld geeft hierover aan dat waar mensen eerst een brief kregen met informatie, Rotterdammers de informatie steeds vaker van de gemeentelijke website en uit de media moeten halen. Hierdoor lopen zij financiële bijdragen mis die zij hard nodig hebben. De Ombudsvrouw stelt in de aanbeveling dat de gemeente actiever moet worden in het meedenken met burgers en het verstrekken van informatie.

Onderzoek Rotterdamse wijken

De [Kennisswerplaats Leefbare Wijken](#) heeft in april een [onderzoek](#) gepubliceerd dat in beeld brengt hoe in drie Rotterdamse wijken de bewoners de (positieve en negatieve) gevolgen van de transitie in de sociale compositie ervaren (hebben). De gemeente heeft in de afgelopen jaren geïnvesteerd om meer 'kansrijke gezinnen' en 'sterke schouders' naar Rotterdam te trekken. De onderzoekers hebben gekeken naar wat de komst van deze 'kansrijke' bewoners betekent voor de buurt en haar bewoners. De onderzoekers concluderen dat de sociale interactie tussen oorspronkelijke bewoners en nieuwe bewoners (nog) beperkt is. Nieuwe 'kansrijke' middenklasse bewoners worden dan ook niet als voorbeeld of rolmodel gezien voor andere 'minder kansrijke' oorspronkelijke bewoners. Spanningen tussen de verschillende groepen lijkt eveneens beperkt. Op die plekken waar de leefstijlen van bewoners het meest verschillen, bestaan de meeste spanningen. Er wordt niet zozeer expliciet gesproken over verschillen tussen oorspronkelijke en nieuwe bewoners, maar meer over verschillen ten opzichte van mensen met een andere culturele

achtergrond(niet-westerse achtergrond) of bewoners met ‘asociaal’ gedrag.

Voorts wordt er gesteld dat in de wijken geen sprake is van het verdringen van oude voorzieningen door ‘de verhipping’ en de komst van een middenklasse. In het onderzoek wordt wel opgemerkt dat er voorzieningen (zoals typisch Hollandse winkels en buurtcafés) zijn verdwenen, echter deze zouden vervangen zijn door voorzieningen van migrantenondernemers.

Vooruitblik

Op de vraag welke thema’s de komende maanden in Rotterdam spelen, schetsen we hieronder een aantal ontwikkelingen waarvan we verwachten dat ze van invloed zijn op het samenleven in de stad.

Uitwerkingen coalitieakkoord

In de aankomende periode zullen we met name uitkijken naar de concretisering van de plannen van de nieuwe coalitie en hoe zij hun samenwerking verder vorm geven.

Bijvoorbeeld als het gaat om het vervolg van het Roze stembusakkoord en de uitwerkingen van de aanpak om discriminatie op de arbeidsmarkt en woningmarkt tegen te gaan.

Verder lezen?

De Stadsbeelden van IDEM Rotterdam bieden per thema een overzicht van beschikbare feiten en cijfers. Op de website vind je het [Stadsbeeld integratie](#), [Stadsbeeld discriminatie](#), [Stadsbeeld vrouw/man-emanipatie](#) en [Stadsbeeld lhbt-emanipatie](#).

Waar relevant zijn deze Rotterdamse gegevens in een landelijke context geplaatst.

De Stadsbeelden worden regelmatig geactualiseerd en bevatten daardoor de meest recente inzichten.